

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ignatii Loiolae Vita

Maffei, Giovanni Pietro

Antverpiae, 1605

De caritate in proximos. Cap. IV.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11486

auctorem acerrimè exardescere: ac nisi eum cohibuisset existimationis ratio propter salutem aliorum, simulata dementia, ad plebem in se concitandam, nudus onustusque cornibus, aut alio scedo corporis habitu, prodire non dubitasset in publicum, & incessantes cœno vel stercore pueros, vocesque improbas, & spura, & omnes alias insanæ multitudinis contumelias libérrimè pertrulisset. Sed quoniã eiusmodi nulla se dabat occasio, certè quod erat proximum sedulò faciebat, vt immortalia Domini beneficia in se memoria coleret sempiterna, & in eiusdem vel indaganda voluntate, vel gloria quærenda, suas omnes curas cogitationesque consumeret; cuius rei vel hoc satis magno argumento sit: Inter ipsam negotiorum molem perditas meretriculas tanto studio conabatur ab impuritate auocare, vt si qua ex iis resipisceret, seque intra pudicitia septa recipere vellet, grandis iam natu vir, & præpositus Generalis, antecedere ipsemet, ac perductoris quoddammodo munere fungi, Christi causa non erubesceret. In quo eum admoneretur à quibusdam, frustra tempus ac laborem insumi, quippe insanabiles esse eiusmodi feminas, ac licet in presentia penitentiam ostenderent, breui tamen ad ingenium redituras: Ego verò, inquit ille, cuiuslibet istarum, vnus dumtaxat noctis impedisse flagitia & iniurias in Deum, omnis operæ ac vigilantia præmium duxerim.

DE CARITATE IN PROXIMOS.

CAPVT IV.

EX hoc tam incenso in Deum amore, egregia nimirum illa caritas in homines redundabat, quos quoniam pretioso eiusdem sanguine redemptos, ac proinde carissimos illi sciebat esse, quidquid in Deum non poterat nullius egentem rei, omne id, ipsius gratia, in proximos conferebat. Vt primum è peccatorum cœno emerit, cõfestim ad cæteros ex eodem cœno extrahendos incubuit, atque ob id ipsum (vti supra dictum est) ingenti labore & incommodo litteris operam dedit, & in Societate instituenda nihil spectauit aliud, nisi vt errantes animos ad rectum salutis iter omni ratione reduceret. Barcinone, cum in grammaticæ studio versaretur, eodemque tempore, animorum quoque salutem acerrimè procuraret, virginum quoddam collegium, cuius nomen consultò reticeo, soluta admodum disciplina corruptisque moribus, ad veterem sanctimoniam ac sobrietatem omni studio reuocare nitentur, suadebatque illis præci-

-piè frequentem usum sacrae Confessionis & Eucharistiae. Quam
 ad rem, temporibus illis insolitam, quo facilius eas adduceres,
 praere ipsemet illis palam decrevit, adhibito ad id Pualto sacer-
 dote, quo ipse ad confessiones utebatur, spectata virtutis ac lan-
 -titatis viro. Igitur ex eius manu corpus Domini cum summe
 sumpserit, seminis ex ordo spectantibus; tam praclaro exem-
 -plo & assiduis hortationibus incitata, pleraque ad salutarem
 -penitentiam officiumque traducta sunt. Quod nefarii quidam
 -amatores ubi sensere, aditumque sibi ad optata flagitia magis in-
 -dies obseptum videre, in extremam effertati rabiem, Ignatium
 -& Pualtum ex insidiis adoriri constituunt: ac die quoda e tem-
 -plo redentem verumque sustibus ita male acceperunt, ut Pual-
 -tus paulo post e vulnerum dolore sit mortuus; Ignatius vero dies
 -aliquot in lecto iacuerit, sed vix dum receptis viribus, nec alte-
 -rius nocere nec suo malo perterritus, ad instituta caritatis officia
 -ordii alacritate cumque eum vulgo monerent, ac per Deum obte-
 -starentur amici, ne denuo in capitis discrimen daret se. Quid
 -mihioptatus, inquit ille, quam pro Christo Domino meoque
 -iproximis emolui Parisius iam vicum à turpicuiusdam feminae con-
 -suetudine frustra se persequere conatus, cuius ille flagiti causa
 -vicum subinde petebat, non longè ab urbe positum, denique e-
 -gressus hominis & itinera dissimulanter explorans, detentum
 -eius consilium tale commentus est: Stagnum erat propter viam
 -qua transendum erat illi de morte; eò amare praeuertens Igna-
 -tius, tempestate perfrigida sese nudus aquis collo tenuis immer-
 -sit: ubique salutare amicum tetendit insidias; nam ut appropin-
 -quantem aspexit, Deum precatus ut eares virique, seheiter eue-
 -nisset; horribili repente in adversum intonuit voce: Quo, quo
 -miserime, properas? non intelligis, in quanto, versere periculo?
 -nonne intentum in te divina iustitia gladium vides? Perge por-
 -ro, perge nefariam istam explere libidinem. Ego me hic tam diu
 -tua causa macerabo, quo ad caelestes iras meo malo auertam abs-
 -siste. At ille subita voce percussus, atque ad Ignatii aspectum veluti
 -deprehensus, obstupuit: demiratusque caritatem viri, nec dubio
 -pudore concepto, retulit pedem, & in posterum Deo adiuvante
 -se ab illa pestifera familiaritate continuit. Alius quidam I-
 -gnatii alumnus, praestanti vir ingenio, magnos in virtute pro-
 -cessus effecerat, ac deinde (qua humana fragilitas est) labore vi-
 -ctus, daemone sollicitante, circumspiciebat fugam; quod ubi sen-
 -sit Ignatius, variis ad eum retinendum hortationibus monuit,
 -que incassum adhibitis, eò denique descendit, ut pro discipuli sa-
 -nit.

nitate totum triduum omni cibo potuque abstineret, precibusque
 cum lacrymis ad superos funderet; qua pena, tamquam remedio,
 languenti animo applicito, respiciuit ille, suumque errorem ge-
 mebundus agnouit, ac deinde in suscepto genere vitæ cum laude
 perstitit. Parisiis, ut antea dictum est, deposita pecunia fraudatus
 a contubernali, sic, ut ad sese alendum stipem emendicare deinde
 cogeretur magno studiorum detrimento, non modo iratus ami-
 co non est, verum etiam insigni beneficio rependit injuriam. Cū
 enim fraudator ille postea Hispaniam repetens, graui morbo ex-
 itinere implicitus, Rhotomagi substitisset, (quæ vrbs tridui ferme
 iter distat Lutetia) ingrauescente valetudine paulatim ad omniū
 rerū inopiam est redactus, cumque ut ignotus in alieno solo spē
 nullam subsidii cerneret, licet præterita meminisset, ac præclare
 sibi esset conscius, quam malè de Ignatio meritis fuisset; tamen
 tantam opinionem de eximia viri bonitate conceperat, ut non
 dubitauerit illum de suo casu per litteras facere certiorem, & a-
 liquid opis ab eo suppliciter petere. Tum Ignatius, quasi hære-
 ditas aliqua sibi obuenerat, sic alacer nulla interposita mora se
 in viam dat; Deum pro amici salute etiam atque etiā obsecrans:
 quinetiā, (quod longè mirabilius est) ad propitiandum illi numen,
 iter illud totum pedibus, nullo prorsus cibo potuque, ingenti ce-
 leritate confecit. Urbem ingressus, conquistum hominem ami-
 cissimè inuisit, affectum semianimèque sedulo ministerio recrea-
 uit, atque ubi morbo leuatus est, litteras ei commendatitias ad a-
 micos in Hispaniā dedit, & mendicato ab se viatico instructum
 in nauem imposuit, cum ille simul pudore gaudioque confusus,
 dexterā Ignatii tenens, Deum superosque omnes inuocaret ad
 gratiam illi pro se referendam, satisque mirari non posset, senes-
 cente iā mundo, tantum caritatis exemplum in terris existere. Per
 idem studiorum tempus, tamen multum de spiritali functione
 remiserat, numquam tamen potuit se continere, quominus ere-
 ptum ex litterariis occupationibus quotidie tempus aliquod in
 proximorum salute consumeret. itaque & condiscipulos ad vir-
 tutem ac pietatem ex occasione incitabat: & ex collatitia pecu-
 nia multorum subleuabat inopiam, & ægrotos visendo recrean-
 doque humanissimè solabatur. In iis cum ad quemdam adisset,
 graui & contagioso vlcere laborantem, & ministrandi causa, ut
 fit, decumbentem subinde attrectasset: in discessu metus Igna-
 tium subiit, ne ex eo contactu dextera pestilentiam contraxisset:
 quæ suspicio cum sollicitaret hominem vehementiùs, eumque
 ab huiusmodi caritatis officio in posterum auocaret: ille cogni-

ta fraude confestim in semetipsum exarsit: dexteramque in os identidem inferens, increpuit ultro: Qui de vna tantum tam anxius es, quid vniuerso corpori facies? Atque hac fortitudine & præsentem depulit metum, & ad eadem porro exsequenda pietatis opera sese vegetum atque hilarem præstitit. Atque hanc ægrotos adiuuandi consuetudinem non modò priuatus, vbi cumque terrarum fuit, verùm etiam Societati præpositus diligentissimè tenuit. Nam è nostris vt quisque in morbum inciderat, cuiuslibet esset ordinis, & ex tempore acciti medicum imperabat, ac nihil prorsus omitti eorum, quæ is præscripserat, oppigneratis etiam diuenditisque, si opus esset, lancibus, stragulisque, & cætera supellectili. Sanè, cum ex laicis adiutoribus quidam sua conflictaretur febris: ad eumque refocillandum delicatiori cibo opus esset, qui quid nummolorum domi erat, denarios tres eam vnam in rem insumi iussit. ac resistenti paulisper obsonatori, nihilque præterea pecuniæ ad cæteros alendos superesse dicenti: Atqui nos quidem, inquit ille, valemus: arido pane contenti esse poterimus. atque ita languenti coemptum obsonium est. Ipsos verò decumbentes inuisebat subinde ipsemet, confirmans vnumquemque verbis planè diuinis atque cælestibus; dabatque operam, vt omni deposita sollicitudine, superioribus esse curæ se suaque salutè, sine vlla dubitatione sentirent. Homines vel de se ipso priuatim, vel de Societate communiter bene meritos diligentissimè coluit, nullumque in eos neq; viuos neq; mortuos grati ac memoris animi officium prætermisit. quippe non modò pro ipsorum salute Dominum per se suosque precabatur assidue: sed etiam, dum viuerent, sæpe domum veniebat salutandi causa, eosdè que adentes ad se, quanquam alieno tempore, accipiebat in primis hilariter: deq; Societatis progressu, ac rebus præsertim Indicis, quarum ipsa longinquitas habet delectationem, pergebat amicissimè facere certiores: atque etiam, cum opus esset, quibus rebus poterat, benignè adiuuabat. Hieronymo quidè Arzio, Hispano doctore, (quicquid erat ei magna necessitudo) non modò grauitè agrotanti frequens adfuit ipsemet, sed etiam fidelibus famulis destituro, probos & industrios è Societate viros ministrandi gratia submisit. Andreas Lipomanus patritius Venetus, quem Trinitatis Priorè appellabant, vir non pietate minùs quam genere nobilis, Collegio nostrorum hominum constituendo Parauit, opimum sacerdotium eiusdem vrbs addixerat, dimidia tantum parte vectigalium sibi quoad viueret reseruata. At verò Ignatius, ne se vinci pateretur officio; patentibus litteris eum ultro perpetuum sacerdotii

admi-

administratorē declaravit; neque è vestigialibus attigit quidquā, nisi quod ab ipso Priore quotannis ad paucos è nostris alendos per eleemosynam præberetur. quin etiam eius fratris filio pensionem decrevit annuam aureorum ad quadringentos: quam tamē bonus ille Prior nequaquam admisit. ac ceteros item, quorum beneficiis prouocatus esset, eximio quodam studio & obseruantia prosequutus est.

MANSVETVDO EIVSDEM ET COMITAS.
CAPVT V.

AB omni fastu & moribus imperiosis vehementer abhorruit. vestigiū in eo cōtumaciæ cerneret nullum. & quod difficillimum est, lenitatem ira cum gravitate miscebat, vt neque facilitas de auctoritate neque seueritas quidquam de suauitate detraheret. Parisiis per iocum inuitatus à nobili quodā, veller ne tridiculis ludere; (quibus in oblonga mensa per angustum fornicem eburnea pila trajicitur) Ego verò ludam, inquit Ignatius. At enim qua spōsione, subjicit ille. qui pecunia carcas? Tū Ignatius: Hac spōsione, respōdit, vt certo utique dierū numero tibi deseruiā: verū tamen, arbitrato tuo, si viceris tu; meo, si superior ipse discessero. Cū ea conditio placuisset: Age sanē. in certamen descenditur. cumque nihil minū calleret Ignatius, diuinitus factum est, vt in singulos omnino traiectus victor euaderet: subinde exclamante aduersario, se merito plecti, qui Ignatium prouocasset: seque diuinum iudicium prorsus agnoscere. Peracto deinde certamine, victum victor ab inanibus curis & occupationibus in aliquot dies abductum, è spōsione, spiritualibus exercitationibus diligenter excoluit: torpentemque situ ac deliciis animum ipsius ad salutarem Dei metum aternaque vitæ cogitationem excitauit. Venetiis Patavium pedibus cū iter haberet, domestica eaque admodum attrita lacerna ob inopiā indutus, Iacobo Laine comite; pecuarius quidam puer, qui à via non longè armenta pascebat, conspectis eminus peregrinis, ad eos repente propius aduolat: habitusque fortasse nouitate permotus, defixis procaciter in Ignatium oculis, cachinnos tollere, eidemque licentiū capit illudere. cumque Ignatius vultu placido substirisset; conuersus ad eum comes: Quin, ait, acceleras gradum pater, teque istius pueri petulantia subtrahis? Immo verò, inquit ille. cur puerum oblata sibi præter spem hac tanta oblectatione fraudemus? Itaque consultò etiam diutius

H 3

hæsit